

Diverse email uitwisselingen van Wim Zwanenburg

1) Email van Wim Zwanenburg op 10 februari 2014 aan mevrouw Corine Hoeben van COELO.

Geachte mevrouw Hoeben,

Ik zag uw bijdrage, vanuit COELO, in Nieuwsuur gisteravond in het thema over de waterschappen. U stelde het volgende: "De waterschappen zeggen dat ze meer zijn gaan doen voor de stedelijke gebieden en dat huishoudens dus meer moeten gaan betalen, maar ik heb nooit cijfers gezien die dat onderbouwen. Ik twijfel of een dergelijke grote verschuiving wel klopt." Die toelichting behoeft een zekere nuance.

De problematiek is ook niet overal hetzelfde. De tarieven van Ongebouwd ('boeren') zijn in sommige waterschappen zelfs zeer fors gestegen, waarbij soms 'boeren', de categorie Ongebouwd als geheel minder betaald, minder waterschapsbelasting opgebracht. Dat komt omdat er in een aantal waterschappen, eigenlijk in het algemeen, steeds minder boeren zijn en er een verschuiving plaatsvindt, of heeft plaatsgevonden, naar Natuurbestemmingen.

Graag attendeer ik u op een artikel op onze website (CDA waterschapsfractie Amstel, Gooi en Vecht) waar we trachten een uitleg te geven op de problematiek "wie betaalt wat", welke categorieën e.d., zoals we dat vastleggen in een Kostentoedelingsverordening, die de grondslag vormt voor het opleggen van de belastingen.

Bij het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is voor 2014 een tarief voor de watersysteemheffing aan de categorie Ongebouwd opgelegd die meer dan 20% hoger is (!).

2) Reactie van Wim Zwanenburg naar de heer Grondel.

De bijdrage van de heer Grondel, wethouder in Diemen, nota bene gelegen in het werkgebied van waterschap Amstel, Gooi en Vecht, gaf helaas ook een scheve voorstelling van zaken. In het werkgebied van waterschap AGV kunnen we niet eens de gemeenten 4 x zoveel kunnen laten gaan betalen. Zijn stelling geldt in ieder geval niet voor werkgebied AGV. Bij sommige waterschappen zou het eventueel wel kunnen, maar dat was afhankelijk van de vraag of er al tariefdifferentiatie (binnen de categorie Ongebouwd, tussen 'wegen' (Rijk, provincies, gemeenten) en 'Overige ongebouwd' (landeigenaren/boeren)) was of niet. Bij AGV was er binnen Ongebouwd geen tariefdifferentiatie, en kunnen we het krachtens wetgeving nog wel tariefdifferentiatie invoeren, maar niet naar 400%.

Het agrarisch areaal is ons werkgebied zo fors afgenomen dat zij fors meer moeten gaan betalen, omdat zij de last voor hun categorie moeten opbrengen met minder boeren, een geringer aantal. Wist jij dat het agrarisch areaal in ons waterschap de afgelopen 5 à 6 jaar met meer dan 30% is afgenomen? !! Vind je het dan rechtvaardig de resterende agrariërs fors meer te gaan laten betalen?

Een aspect dat ook niet aan de orde kwam in de uitzending was dat het Hoogwaterbeschermingsprogramma een forse lastenverzwaring voor de waterschappen betekent, omdat het Rijk de financieringslast naar de waterschappen verschuift. We mogen die hogere last terugverdienen door meer efficiency te bereiken in de afvalwaterketen in de samenwerking met de gemeenten. In Amsterdam was er altijd al een samenwerking met de

gemeenten op het gebied van riolering door de DWR en later Waternet, hetgeen betekent dat de terugverdiencapaciteit in AGV-gebied relatief beperkter is, omdat die efficiency er deels al was. Desalniettemin trachten we er nog een schepje bovenop te doen.

Desgewenst wil ik u de problematiek nog wel verder toelichten. Ik ontvang graag uw reactie.

Met vriendelijke groeten,

Wim Zwanenburg
Voorzitter CDA waterschapsfractie Amstel, Gooi en Vecht

3) Email van mevrouw Corine Hoeben (COELO) aan Wim Zwanenburg, 11 februari 2014.

Geachte heer Zwanenburg,

De uitzending en mijn uitspraken hadden betrekking op de landelijke ontwikkelingen. In heel Nederland is het aandeel van agrariërs gedaald en van huishoudens en bedrijven gestegen. Vóór 2008 kwam dit vaak doordat er werd overgestapt op een andere kostentoerekeningsmethode. De onderbouwing voor de overstap was in de meeste waterschappen niet kwantitatief. Daarnaast bleek vaak dat de kostenverdeling zich anders ontwikkelde dan men in de toelichting bij de kostentoedelingsverordening aangaf.

In 2008 is de wet modernisering Waterschapswet van kracht geworden. De wetgever heeft toen bepaald dat in heel Nederland de methode Delfland van kracht diende te worden. Wel bleef de trits belang, betaling, zeggenschap de basis vormen. Het kostenaandeel van huishoudens en bedrijven steeg in verschillende waterschappen (de Zeeuwse waterschappen, waterschappen in het noorden van Nederland), maar dat het belang nu ook in dezelfde mate is gegroeid is ... ik heb mijn twijfels.

Per 1 januari 2014 geldt er in veel waterschappen een nieuwe kostentoedelingsverordening. Te verwachten was dat het aandeel van gebouwd zou dalen omdat de woz-waarden zijn gedaald en de waarde van grond niet of in mindere mate. In veel waterschappen betekent dit dus dat agrariërs een hoger bedrag per hectare betalen. Waterschappen zijn echter massaal overgegaan op tariefdifferentiatie voor wegen. De onderbouwing in de toelichtingen bij de kostentoedelingsverordeningen (dé plek om toe te lichten hoe de kostentoedelingsverordening tot stand is gekomen) zijn over het algemeen erg algemeen of zwak.

AGV geeft als motivatie voor het introduceren van tariefdifferentiatie dat wegen een piekafvoer veroorzaken en dat wegen een belangrijke bron van verontreiniging zijn. Dat is precies de motivering die is gegeven voor het indienen van het amendement waarmee tariefdifferentiatie voor wegen wettelijk mogelijk werd. Er wordt echter niet duidelijk gemaakt dat dit ook geldt voor het eigen beheersgebied. Gemeenten hebben wel gereageerd en aangegeven dat zij maatregelen treffen om problemen door afstromend water te verminderen, maar deze reacties zijn zonder duidelijke weerlegging ter zijde geschoven.

Het tweede argument, dat wegen een belangrijke bron van verontreiniging zijn kan kloppen. De andere belangrijke bron voor (diffuse) verontreiniging is echter landbouwgrond. Verontreiniging is daarmee in feite geen goede onderbouwing voor tariefdifferentiatie. De onderbouwing voor de tariefdifferentiatie is daarmee zwak.

Veel andere waterschappen komen met een iets uitgebreidere toelichting, maar ook daar blijft het bij gemeenschappen.

U geeft aan dat de werkelijke argumentatie is dat het bestuur, of in ieder geval het CDA, meende dat boeren te veel gingen betalen. Dit staat echter helaas niet in uw kostentoedelingsverordening, maar is wel aannemelijker dan wat er wel in staat. Daarom mijn uitspraak in Nieuwsuur dat er geen onderbouwing is voor de verschuiving. Ik hoop dat de achtergrond nu wat duidelijker is.

Met vriendelijke groet,

Corine Hoeben

4) In reactie op deze email van mevrouw Hoeben reageerde Wim Zwanenburg nogmaals:

Geachte mevrouw Hoeben,

Ter verduidelijking van onze stellingname zend ik nog eens deze e-mail, waarin ik tracht uit een te zetten dat wij (het bestuur van het waterschap AGV, hierin ten volle ondersteund door de CDA-fractie in dat bestuur) om gegronde redenen hebben gekozen voor de invoering van een tariefdifferentiatie, d.w.z. het opleggen van een zwaardere belasting aan de (deel)categorie Ongebouwd (wegen, infrastructuur), dus aan andere overheden zoals gemeenten, ten einde te komen tot een minder hoge aanslag van waterschapslasten voor de categorie Ongebouwd (overige, zeg maar kortweg agrarisch terrein).

U stelt dat de werkelijke argumentatie niet goed is weergegeven, waarbij u stelt dat enkel zou zijn verwezen naar de hogere kosten van 'wegen' vanwege de verontreiniging door diffuse bronnen.

Bijgaand zend ik u een tweetal bijlagen, waarin het bestuur van het waterschap AGV wel degelijk een complete uitleg heeft gegeven aan de gemeenten in het werkgebied van ons waterschap. Daarbij is niet alleen gewezen op de problematiek van diffuse bronnen als rechtvaardigingsgrondslag, maar (vooral) ook op de uiteenlopende waardeontwikkeling.

Zie ook: <http://agv.notudoc.nl/cgi-bin/agenda.cgi/action=view/id=731>

De tweede brief (van AGV aan de gemeenten) verwoordt het toch heel helder (ondersteuning van mij, WZ):

De mogelijkheid om het tarief te differentiëren voor wegen is in de wet gekomen door het aannemen van het amendement Van Lith/Lenards. De motivering was dat verharde oppervlakten "hogere piekafvoeren kunnen veroorzaken, waardoor een relatief grote capaciteit van het watersysteem wordt gevraagd". Ook werd er op gewezen dat de wegen één van de belangrijkste bronnen van diffuse verontreiniging vormen. In de besluitvorming kon nog een belangrijker motivering worden ontleend aan het amendement Dijkgraaf/Ortega Martijn uit 2010, waarin de maximale differentiatie is verhoogd naar 400% voor waterschappen die al differentieerden. Het betreft het feit dat het kostenaandeel van ongebouwd wordt bepaald door de waarde ervan en dat die waarde voor het grootste gedeelte wordt bepaald door de waarde van wegen. In de heffing wordt echter naar oppervlakte gekeken en niet naar waarde; in oppervlakte maken wegen een veel kleiner deel

uit van ongebouwd. Dit zijn dus nadrukkelijk door de wetgever aangevoerde argumenten en motivaties voor het invoeren van een differentiatie voor wegen.

U ziet hier dat toch wel degelijk de waardeontwikkeling wordt benadrukt. Er is wel degelijk een onderbouwing gegeven, al blijft de uitleg wellicht moeilijk te doorzien voor niet-ingewijden.

In ons waterschap is die problematiek temeer nijpend, vanwege het feit dat er behoorlijk veel nieuwe wegen zijn aangelegd, dan wel uitbreidingen zijn geweest sinds de vaststelling van de vorige Kostentoedelingsverordening. (Denk bijv. aan de verbreding van A2, Amsterdam-Utrecht). De afname van agrarisch areaal is zeer fors, ook door de uitbreiding van of transitie naar Natuurterreinen.

Kortom, wij vonden de kostentoedeling aan de categorie Ongebouwd niet meer redelijk, zonder toepassing van tariefdifferentiatie. Uiteindelijk was het gevolg dat zelfs met tariefdifferentiatie de tarieven voor Ongebouwd toch nog met meer dan 20% stegen!

Om dan te spreken van een succesvolle lobby van de 'boeren', of de LTO (en een daaruit resulterende lastenverzwaring van de burgers), vind ik te ver gaan. We moeten gewoon constateren dat het draagvlak van de categorie (overige) Ongebouwd was uitgehold. Dat belangenvertegenwoordigers van de LTO daar ook op wijzen vind ik redelijk en betreft ook informatie-uitwisseling. Je mag in onze (functionele) democratie elkaar toch overtuigen op basis van argumenten?

Inmiddels heeft een reactie van de zijde van de LTO-Nederland op de uitzending van Nieuwsuur (zie bijlage) ook onze fractie bereikt. Met deze reactie kan ik geheel instemmen. Wij mogen toch de door LTO aangedragen feiten onder ogen zien?

In het bestuur van ons waterschap wordt de discussie over de lastenontwikkeling voortgezet. Ons DB heeft op zich genomen nog eens te verduidelijken hoe de lastenontwikkeling zich sinds 2000 voor de verschillende categorieën heeft ontwikkeld en dit met cijfers te onderbouwen. Wij blijven overigens van mening dat het takenpakket van de waterschappen, en dus ook van AGV, zich zodanig heeft ontwikkeld dat je niet zonder meer de lastenverdeling van 2000 en 2014 met elkaar kunt vergelijken.

Ten laatste, de waterschappen worden door velen gewaardeerd, maar de bestuursvorm is helaas niet populair. Ik meen echter dat ons land zeer gediend is met het voortbestaan van de functionele democratie, om het beleid van het integraal waterbeheer te kunnen voortzetten en de grootst mogelijke veiligheid te kunnen waarborgen. Het is van groot belang om dat ook publicitair op een goede, zorgvuldige wijze over het voetlicht te brengen.

We zien in de landen om ons heen de laatste jaren helaas met de overstromingen meer dan genoeg waar een onzorgvuldig beleid, onvoldoende voorzorg en beheer toe kan leiden. Het waterschap is een belangengroependemocratie. De bijdragen aan ons bestuur van de verschillende categorieën geborgde zetels (niet alleen de LTO!) wordt door onze fractie zeer gewaardeerd en wij achten deze vertegenwoordiging gezien de achterliggende belangen legitiem.

Met vriendelijke groeten,
Wim Zwanenburg
voorzitter CDA Waterschapsfractie Amstel, Gooi en Vecht